

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
PL 3000
90014 OULUN YLIOPISTO
pply@pply.fi

Teemu Haapala
Elinkeinopäällikkö, Limingan kunta
teemu.haapala@liminka.fi

Mari Viljas
Kunnanvaltuuston pj, Limingan kunta
mari.viljas@liminka.fi

Kari Ylönen
Kunnanhallituksen pj, Limingan kunta
kari.ylonen@liminka.fi

POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLISEN YHDISTYKSEN MIELIPIDE LIMINGANLAHDEN MASTER PLAN 2020–2030 SUUNNITELMASTA

Yleisesti

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys (PPLY) kiittää Limingan kuntaa kommentointimahdollisuudesta ja pitää Liminganlahden luontoarvojen vaalimista tärkeänä. Kestävää luontomatkailua voidaan kehittää ja lisätä alueella ainoastaan, jos alueen tärkein matkailuvaltti eli linnut ja muu kosteikkoluonto eivät kärsi toiminnasta. Kaiken kaikkiaan Master Planin kommentointi on vaikeaa, koska vaikuttaa siltä, että osa kuvista on pelkkiä havainnekuvia eikä niihin liittyviä perustietoja ole esitetty kartalla tai avattu sanallisesti. Yhdistys osallistui Liminganlahti-symposiumiin 27.11.2018, muttei ole saanut yhteenvetoa tapahtuman (ml. työpajat) annista. Nyt esitetyssä Master Planissa on uusia asioita, joita ei symposiumissa tai Master Plan -powerpointissa esitelty tarkemmin. Esitys on siis monelta osin liian epämääräinen suunnitelmien luontovaikutusten arviointiin ja kommentointiin.

Yhdistystä ihmetyttää huvipuistomaisten elementtien suunnitelmat luonnonkauniille alueelle, jonka vetovoima ovat luonto ja linnut. Vetovoimaisen luonnon päälle ei tarvitse rakentaa keinotodellisuuksia (6D-kosteikkoelämys) tai seikkailupuistoja. Niiden paikka ja käyttäjäkunta ovat muualla. Liian tiheä rakentaminen ja toimintojen keskittäminen pienelle alueelle voi vaarantaa yllättävilläkin tavoilla (esimerkiksi melu- ja valosaaste) herkän alueen luontoa. Ainoastaan yhteistyössä ympäristöviranomaisen kanssa tehdyt suunnitelmat luonnonarvot huomioivasta retkeilyreitistön kehittämisestä ja maltillinen majoituspaikkojen lisääminen tuntuisivat realistisilta ja kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisilta. Alla yhdistys on kommentoinut erillisiä osioita suunnitelmasta luonto- ja linnustovaikutusten sekä luontoharrastajan näkökulmasta.

ARCTIC BIRD BAY LIMINKA

Liminganlahti ei ole arktinen. Se sijaitsee keskiborealisessa vyöhykkeessä. Se on yhtä lähellä keskieurooppalaista lehtimetsävyöhykettä kuin arktista aluetta.

UUDEN AJAN MERIMÖKIT

Yhdistys kiittää, että aiemmista Natura-alueelle suuntautuvista epärealistisista suunnitelmista on luovuttu. Peltoalue on luontoarvojen säilyttämisen kannalta ainoa vaihtoehto lisärakentamiselle. Havainnekuva

rakennukset eivät kuitenkaan vaikuta alueen luonteeseen sopivilta ja niissä on liikaa ikkunapinta-alaa alueen avokas linnusto huomioiden. Jos alueelle rakennetaan lisää ikkunapinta-alaa, tulee lintutörmäykset estää ihmisilmään näkymättömällä UV-kalvotekniikalla tai muulla vastaavalla tehokkaalla menetelmällä. PPLY esitti Liminganlahti-symposiumissa maisemaan sulautuvien latomaisten mökkien rakentamista alueelle. On täysin mahdollista yhdistää korkeatasoinen arkkitehtuuri perinteistä maisemakuvaa kunnioittavaan rakentamiseen.

LUONTOREITIT JA RIIPPUSILTAOSUUDET

Yhdistys pitää lintuja häiritsemättömien tarkkailupisteiden ja polkureitistön kehittämistä tärkeänä alueeseen tutustumisen, ympäristökasvatuksen ja lintuharrastuksen kannalta. Suunnitelmaa on kuitenkin vaikea kommentoida, koska siinä ei ole selvennetty, mitä esimerkiksi matkalla olevat wau-elementit tarkoittavat ja mihin riippusilta sijoittuisi. Havainnekuvat osiossa C8 ovat edelleen täysin mahdottomia Natura-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen rakennettuina. Jos riippusilta tarkoittaa edelleen ilmassa kulkevaa polkua, se on joka tapauksessa alueelle sopimaton rakenne. Liminganlahden maisemakuvassa tulisi suosia matalia ja luonnonmukaisia rakennelmia.

Lintujen ja luonnon tarkkailu avarassa maisemassa ei vaadi korkeita rakenteita. Korkeat rakenteet vaatisivat massiiviset perustukset, joiden kaivaminen happamille sulfaattimaille on Natura-alueen vesiluonnolle haitallista. Lisäksi Hirvaslahden pohjukka on yksi tärkeimmistä alueen linnuston pesimä- ja lepäilyalueista, joten sen ”tuntumaan” ei voi rakentaa mitään korkeaa tai näkyvää reittiä, jossa ihmisten liike näkyy pesimäalueelle. Korkeista kauas näkyvistä rakennelmista ei olisi tavallisen lintujen tarkkailijan kannalta myöskään hyötyä, sillä ihmisiä nähdessään linnut siirtyvät niistä kauas, ja näin ollen ilman kalliita kaukoputkia liikkuvan retkeilijän kannalta tavoittamattomiin. Natura-alueen reunaa ja puustoa myötäillen kulkeva maanvarainen polku vaikuttaa luontoarvojen säilymisen kannalta parhaalta mahdolliselta sijainnilta ja perustamistavalta uudelle polulle.

KUKKALA

Kukkalan suunnitelmista yhdistys sai lisätietoa luontokeskuksen työntekijältä Heli Suurkuukalta. Ilman lisätietoa kommentointi olisi ollut mahdotonta, koska asia on tuotu Master Planiin uutena. Kukkalan liittymisestä luontokeskuksen ympäristökasvatustoimintaan ei Master Planissa mainittu mitään. Yhdistys pitää lasten ympäristökasvatustyötä tärkeänä ja pitää siltä kannalta katsottuna luonnonmukaisesti toteutettua kukkalaa harkitseminen arvoisena elementtinä. Vaihtoehtona kukkalalle voi luontokeskuksen viereiselle pellolle perustaa luonnonkukkaniityn.

LUONTOKOULU

Master Planista ei käy selville, mitä luontokoululla tarkoitetaan ja mitä toiminta tarkoittaisi Liminganlahden luonnon kannalta. Ympäristökasvatus on tärkeää ja alueelle voidaan PPLY:n mielestä rakentaa sitä tukeva rakennus, kunhan sen mittakaava ei ole liian suuri.

LEIRINTÄ

Leirintäaluetakin yhdistyksen on vaikeaa kommentoida, koska aluetta ei ole kartalla ja auto- tai teltpaikkojen määriä ei ole ilmoitettu. Pienimuotoinen peltoalueelle rakentaminen tuntuu luontoarvojen suhteen mahdolliselta, mutta mitä tarkoittaa ”kaikilta paikoilta jollain tavalla upea näkymä suoraan lahden suuntaan”? Liminganlahden vetovoima perustuu luonnonmaisemaan eikä lintutornilta avautuviin telttariveihin tai autoletkoihin. Yhdistys muistuttaa, että näkymä toimii myös toiseen suuntaan. Pienimuotoinen muutaman matkailuauton parkkipaikka tai muutaman teltan alue luontokeskuksen tuntumassa tuntuu mahdolliselta, kunhan huoltorakennus saadaan piilotettua maisemaan eikä se sijoitu linnustollisesti arvokkaaseen rantametsään (ei esim. nykyisten sähköpaikkojen taakse).

LINTUPILOT

Virkkulan torni on ruuhkautunut viime vuosina pahoin, joten uusien luonnon ja lintujen tarkkailupisteiden

suunnittelu on hieno asia. Yhdistys suhtautuu kuitenkin suojelualueella tehtävään kaivamiseen suurella varauksella. Kommentointi on jälleen vaikeaa puutteellisten tietojen takia, mutta jos mallikosteikko tarkoittaa tavallista vesiensuojelukosteikkaa, jonka kaivuusyvytydet eivät ulotu happamaan sulfaattimaahan saakka, voi kosteikko parantaa Liminganlahden vedenlaatua ja olla linnuston kannalta hyvä asia. Kestävän lintumatkailun ja harrastuksen edellytyksenä ovat lintuja häiritsemättömät rakenteet kuten piilokojut, mutta niiden tarkempi kommentointi on pelkkien havainnekuvien perusteella mahdotonta. Mitä tekstissä mainitut piilosuoja ja kelluva lintupiilo ovat ja mihin ne sijoittuisivat?

LINTUTORNIN UUSIMINEN

Nykyinen torni on muuttunut lintujen tarkkailun kannalta epävakaaksi. Tornin on korjauksen tai uusimisen tarpeessa. Uuden tornin suunnittelun käynnistyessä yhdistys tarjoaa asiantuntemustaan avuksi Limingan kunnalle. Avarassa maisemassa hyvän lintutornin ei pidä olla korkea eikä sen yläkerroksessa tule olla kattoa. Suunnittelussa olisi hyvä ottaa huomioon alueen niittymaisema ja perinteisten niittyrakennusten tyyli. Tornissa tulee edelleen ottaa huomioon pyörätuolilla liikkuvat lintuharrastajat ja kehittää tornia myös isojen kävijämäärien näkökulmasta. Tornin tai osia tornista olisi tärkeää saada vakaaksi ja rauhalliseksi lintuharrastajille, vaikka toisessa osassa olisi meluava ja hyppivä oppilasryhmä.

RANTAKYLÄN VESIPUISTO

Rantakylän mahdollinen lisärakentaminen ei uhkaa Liminganlahden Natura-alueen luonto- tai maisema-arvoja, joten muitakin toimintoja kuten tötterö, leirintäalue tai seikkailupuisto kannattaisi sijoittaa Rantakylän vesipuiston yhteyteen.

JALOSTETTAVAT AJATUKSET

Jalostettavia ajatuksia pöllökameroista jäsenyysohjelmiin on vaikea kommentoida ilman mitään johdantoa niihin. PPLY:ssä heräsi kysymys, eivätkö master Planin laatijat ole ymmärtäneet alueen luonnon itseisarvoa matkailun näkökulmasta? Miksi luonto ei ole kelvannut Master Planiin? Suunnitelma vaikuttaa osaksi suuruudenhullulta, jonka tekijöillä ei tunnu olevan kattavaa käsitystä alueen erityispiirteistä. Kovin paljon ylimääräistä ei tarvita, kun luonto on puhdas ja peruspalvelut toimivat.

THE TÖTTERÖ

Yhdistys haluaa painokkaasti huomauttaa, että tötterö on ensinnäkin piirretty kartalle alueen ainoaan suojeltuun sukkessiometsään (jossa on havaittu mm. uhanalainen valkoselkätikka) ja toiseksi se pilaisi pellollekin sijoitettuna alueen avaran maiseman täysin. Avarassa maisemassa ei tarvita korkeita rakenteita kauas näkemiseen eivätkä korkeat rakennukset sovellu alueen rakennusperinteeseen. Pitää muistaa, että Limingan lakeus on valtioneuvoston päätöksellä nimetty valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi ja sitä tulee siis avarana suojella sekä lintujen että ihmisten vuoksi.

Oulussa 15.9.2020

Ari-Pekka Auvinen
Puheenjohtaja
Puh. 050 4133 403

Petri Haapala
Suojelutoimikunnan puheenjohtaja
Puh. 040 573 5284